

9°C

Zsombor

2023. november 8.

Hírlevél

Előfizetés

Magyar Nemzet

Rovatok

Magazinok

Napilap

For foreigners

Véleményváró

Hír TV

hir.FM

Egy sikeres
ügyvéd
amerikai
podcastben
tanítja a

CSÉPÁNYI BALÁZS

*Botrányos poszttal
folytatódott Havas
Henrik
mélyrepülése*

Tanár úr, a tények makacs dolgok.

magyar zene és tánc hagyomány ait

ANTAL-FERENCZ ILDIKÓ

5 órája

**A magyar néptáncmozgalom az
1970-es években indult Észak-
Amerikában. Ifj. Magyar Kálmán
sikeres ügyvédként Kanadában és
Amerikában ma is fontosnak tartja a
szülei által gondozott népzenei**

Újság előfizetés

A Magyar Nemzet közéleti napilap, fejlődően a polgári jelző olvasható, amely értékrendet, irányvonalat, stílust is tükröz. Konzervatív, nemzeti alapról, a tényekre építve adja közre a legfontosabb társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális és sport témájú információkkal

ELŐFIZETÉS

nevelést, a fellépéseket és a kinn élő magyarok szórakoztatását.

– Jogászként dolgozik, de a zenélést sosem hagyta abba. Honnan ez a hivatástudat?

A Tordatúri Boglya Néptánccsoport 2023. szeptember 8-án. Világszerte, nemcsak az amerikai diaszpórában fontos a hagyományőrzés, egy lehetőség a néptánc tanítása. Fotó: Kiss Gábor

– A szüleim nem voltak zenészek, de nővéremmel együtt hegedűleckékre járattak Erika Boydhoz, aki Suzuki japán mestertől tanulta a megfigyelésre, hallgatásra, utánzásra épülő tanítási módszertant. Ez kiváló leendő népzeneészek számára. Később a Manhattan School of Musicban komplexebb tanulmányokat folytattunk:

klasszikus hegedű és brácsa-, zeneelmélet-, hallásfejlesztés-, zeneszerzés-, kórus-, jazz- és kamarazene-órákon vettünk részt, sőt szimfonikus zenekarban is zenéltünk. Az iskola igazgatójánál, Stanley Bednarnál tanultunk, aki keveset törődött a repertoárral, inkább a hangzáson, a testtartáson, a vonóhasználaton és a muzikalitáson dolgozott. Kérte, hogy az erdélyi kontrázást (főleg mélyhegedűn játszott, mélyebb hangú, egyenletes, ritmust kiemelő kíséret) hagyjam abba, mert nagyon szoros lesz tőle a bal csuklóm. Ha egyik este azt játszottam, másnap reggel azonnal észrevette. Ennek ellenére folytattam a népi zenélést, és főleg nyaranként olyanoktól tanulhattam a jászberényi és más táborokban, mint Halmos Béla.

– A szülei vezették a Hungária néptáncgyűttest. Idővel csatlakozott a csoporthoz, sőt nővérével az Életfa zenekart is megalapította. Miért volt fontos, hogy ilyen sok módon gyakorolja a népzeneét?

– A szüleim kiskorunkban hozták létre a Hungária gyermekcsoportját, amellyel többször felléptünk. Ahogy sok más első generációs bevándorló gyerek, én is a magyar örökség ápolásával töltöttem a hétvégéim. Minden péntek este néptáncra, szombat délelőtt magyar iskolába, délután cserkészetre jártam, vasárnap következett a ministrálás, a közösségi ebéd és a kulturális megemlékezések. A gimnáziumban nem volt nagy közösségi életem, nem sportoltam, tehát számos dolog kimaradt, ami az amerikai fiatalok életének része. A magyar közösségben jól éreztem magam, bár kicsit fekete báránynak számítottam: az említett tevékenységek másodlagosak voltak a zenei tanulmányaim mellett. Utóbbi alapozott meg minden jót az életemben: az egyetemi tanulmányokat, a házasságomat és a hivatásomat. 1987-ben alapítottuk meg az Életfát, ekkor már nem táncoltunk a Hungáriában, de gyakran zenéltünk ketten a nővéremmel, és kerestünk egy nagybőgőst. Papp Attila

hungáriás volt, így házi zenekarként kezdtünk, de hamarosan önálló estekre is hívni kezdték minket Torontóba és Montreálba, illetve New Yorkban is rendszeresen zenéltünk a Magyar Ház táncházaiban. Az egyetemi évek alatt újabb tagok csatlakoztak az Életfához. A húgom Magyarországon végezte az orvosi egyetemet, aztán kontrázni csatlakozott hozzánk a férje, az én feleségem pedig énekelt és táncolt, így bővebb Életfa-család alakult ki. Azóta nyitott családi-baráti zenekarrá fejlődött, sőt mozgalommá nőtt.

– Említi, hogy más élete volt, mint kortársainak. Mennyire volt nehéz? Milyen érzés volt, amikor szülei nemet mondtak a zenélés abbahagyására?

– Ezt a dilemmát mi is átéltük. A lányommal úgy állapodtunk meg, hogy sztepptáncolni kellett elkezdenie, amit azóta is csinál iskola után, heti 25 órában. A fiam is abbahagyhatta a zenélést, amikor komolyan elkezdett focizni. Azonban tavaly Magyarországon tanult egy évig, ahol újra elkezdett

hegedülni. Az Óbudai Zeneiskolának köszönhetően sokkal fejlettebb a zenetudása, és máshogy közelíti meg a népzeneét. Néha rám szól, ha nem autentikusan játszom, mondván „kamuzom”. Igaza van.

Tinédzserkoromban nekem nem volt hozzáférésem az eredeti anyagokhoz. A szüleim lehettek volna engedékenyebbek, ám náluk a zenén kívül más szóba sem került. Id. Magyar Kálmánnak ma is nagyon nehéz nemet mondani. Szerinte a dolgokat nem lehet abbahagyni, hanem még erősebben kell mögéjük állni. Emiatt tudott annyi mindent elérni a folklór területén.

– Ma Kanadában a Gyanta zenekarban játszik. Soha nem állt fenn a kiégés veszélye?

– A Gyanta zenekart torontói, montreali és ottawai zenészek hozták létre, ma már én vezetem. Főleg táncvárosi eseményeken játszunk, néha fesztiválokon, bálokban, színpadi fellépéssel kiegészítve. Novemberben leszek ötvenéves, és valóban érzem,

hogya a sok utazással és kevés alvással járó zenélés már inkább a fiataloknak való. Idén elviszem a fiam a Gyanta zenekar előadásaira, hogy lássa, mit csinálunk. Én pedig szeretnék egyre kevesebbet vállalni, főként, mivel pár év múlva Floridába költözünk. Onnan is jövök majd egy-egy fellépésre, de a sok keleti parti utazást már nem fogom bírni. A fiatal népzeneészekben látom a jövőt, és szívesen lelkesítek másokat, ám ezt nehéz átadni. Egy bölcs táncos, Kovács Norbert mondta nekem pár hete, hogy a magyarországiaknak meg kellene tanulniuk a diaszpórában élőktől a kultúra tiszta szívvel és szeretettel való ápolását. Tehát nem versenyszerű, egymást lenyomó, kritizáló hozzáállásra lenne szükség, ami sajnos főleg Magyarországon előfordul a mozgalomban. A fiamnak igaza van, amikor rám szól, hogy nem játszom pontosan, de nekem az a fontos, hogy mindenki jól szórakozzon. Ezt a hozzáállást kellene megtanítani.

– *A mai fiatalok közössége mennyire*

magyar? Mennyire járnak vissza

Magyarországra?

– Születésemkor a szüleim csak tíz éve éltek Amerikában. Természetes, hogy baráti körük teljesen magyar volt, akik közé csak néhány amerikai kolléga vagy szomszéd került be. Az itt születetteknek viszont kevertebb a baráti köre, a gyerekeinknek pedig még vegyesebb. Lehetne kritizálni a gyerekeimet például, hogy nem jártak magyar iskolába, cserkészetre vagy templomba. Ám az amerikai és kanadai barátaink mondhatnák, hogy nem elég amerikaiak vagy kanadaiak. Csenge kilencedikben a budapesti Bartók konzervatóriumban tanult, és vissza akar menni. Most pszichológiát és közgazdaságtant tanul, jövőre fejezi be az egyetemet, utána Magyarországon szeretne mesterdiplomát szerezni, és ott folytatni a népzeneélést. Soma tavaly a tizenegyediket járta Magyarországon, most itt fejezi be a gimnáziumot. A népzeneélést nem hagyja abba, a Gyanta zenekarban is megtalálta helyét. Bíbor

még csak tizedikes, ő valószínűleg nem fog Magyarországon tanulni, mivel a táncstúdiót nem hagyhatja ott hosszú időre.

– *Hogyan építi ma a néptáncmozgalmat?*

– Már nem eseményeken való fellépéssel, hanem speciális projektekkel. Első lépésként a járvány alatt angolul indítottam a [Táncház Talk](#) podcastet. A Facebookon láttam egy chicagói szerb srácot zenélni és a nyolcvanas évek eseményeiről mesélni. Annyira viccesnek találtam, hogy hasonlóba vágtam bele, ami később interjú műsorrá fejlődött. A Táncház Talk több mint ötven adása a magyar népzeneről, az amerikai magyar táncmozgalmáról tanít. A gyerekeim beszélnek magyarul, az unokáim talán fognak, de a dédunokáim valószínűleg már nem, és szeretném, ha ők is tudnák használni, amit összegyűjtöttem. A másik kezdeményezés, amin dolgozom, egy ismeretterjesztő, turnékat, táborokat, fesztiválokat gondozó szervezet. A szüleim a hetvenes években alapítottak

hasonlót, ám visszaköltözésük óta elhalt. Most új szervezetet alapítunk Hungarian Folklife Association néven, ahol minden elérhető lesz, ami a magyar népi kultúrával kapcsolatos Amerikában. Lesz közös naptár például az ütközések elkerülése érdekében, vagy történeti katalógus, amely eddigi teljes amerikai magyar néptáncmozgalmat írja le. Amerikában nemcsak magyar táncgyűttesek jöttek létre, hanem párhuzamosan nemzetközi táncmozgalom is, ami nagyon különleges és egyedi. Jogászi és zenei képzettségemmel remélhetőleg át tudom menteni a tudást a következő generációk számára. Ám a szüleimtől teljesen eltérően kell csinálnom, hiszen a fiatalokat csak applikációkon keresztül lehet elérni. Olyasmit szeretnék létrehozni, mint a [Hagyományok Háza](#). A projekt része a chicagói szabadegyetem is, amely gyakorlati ismeretekkel szolgáló találkozóhely a néptáncosok és népzeneészek számára. Lesz kurzus táncoktatók számára, hogyan kell

tanítani a mezősegi forgást, vagy zenészek számára, hogyan kell táncházat vezetni.

– A Hagyományok Háza tud a kezdeményezésről?

– Hogyne. Both Miklós főigazgató szerint a létrehozásban nem segíthetnek, de a kész projekttel lehetnek együttműködések. Már csak azért is szeretném ezt végigvinni, mert amikor tavaly körbejártam a budapesti épületben, az adatbázisban véletlenszerűen egy olyan kazettát fogtam meg, aminek a hátoldalán az volt olvasható, hogy „Halmos Béla beszélget Magyar Kálmánnal”. Hihetetlen, hogy százezer kazettából és szalagból épp ahhoz az egyhez nyúltam hozzá. Ez az igazi megerősítés.